

ตำนาน

พระราโชวาท

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่ผู้สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ณ อาคารใหม่ สวนอัมพร

วันอังคารที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๓๑ (ภาคเช้า)

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม ให้ข้าพเจ้ามาปฏิบัติพระราชกรณียกิจแทนพระองค์ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรของมหาวิทยาลัยรามคำแหง อีกวาระหนึ่ง ข้าพเจ้าขอแสดงความยินดีกับบัณฑิตทุกคน ที่ได้รับเกียรติและความสำเร็จ

เมื่อวาน ข้าพเจ้าได้กล่าวกับบัณฑิตในที่ประชุมนี้ ถึงพุทธศาสนสุภาษิต ข้อที่ว่า พึงรักษาความดีของตนไว้ ดังเกลือรักษาความเค็ม อันเป็นข้อปฏิบัติสำคัญที่ทำให้บุคคลเป็นบัณฑิตได้แท้จริง วันนี้จะกล่าวกับท่านทั้งหลายในหัวข้อ เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก

เมตตา ท่านอธิบายว่า คือความรักใคร่ปรารถนาให้ผู้อื่นเป็นสุข เป็นธรรมสำหรับบารบพยาบาท อันเป็นมูลของความประพฤติทุจริตเบียดเบียนผู้อื่น ให้เสื่อมหายไป เมตตามีอยู่ในผู้ใด ข่อมค้ำชูให้ผู้นั้นอยู่เย็นเป็นสุข และพลอยให้ผู้อื่นได้รับกระแสแห่งความอยู่เย็นเป็นสุขนั้นด้วย จึงกล่าวว่า เมตตาเป็นเครื่องค้ำจุนโลก อันความเมตตาที่จะค้ำจุนโลกได้นั้น จะต้องเป็นเมตตาที่แท้ที่บุคคลเจริญขึ้น หรืออบรมขึ้นอย่างถูกต้อง คือเจริญขึ้นโดยอาศัยจิตใจที่ตั้งมั่น เป็นกลาง ไม่มีอคติทั้งสี่ประการครอบงำเป็นพื้นฐาน จิตใจที่มีอคติครอบงำ จะเป็นพื้นฐานการเจริญเมตตาไม่ได้เลย ขอให้คิดดูว่า ถ้ามีฉันทาคติหรือโมหาคติเป็นฐาน เมตตาที่เจริญขึ้น จะกลายเป็นความหลงรัก หรือเป็นความรักอย่างมงาย ซึ่งมีโทษมาก และถ้ามีภยาคติ โทสาคติหรือเจริญเมตตาไม่ขึ้นเลย เพราะพื้นฐานจิตใจมีแต่ความกลัวกับความร้ายกาจ เพราะฉะนั้น ก่อนที่จะเจริญเมตตา บัณฑิตจะต้องชำระอคติออกให้ได้ เมื่อจิตใจเป็นปกติ ตั้งมั่นในความเป็นกลางแล้ว จึงจะอบรมเมตตาให้เกิดได้ เป็นเมตตาแท้จริง ที่จะค้ำจุนตนเองและค้ำจุนโลกให้เป็นสุขร่มเย็นได้ถาวรตลอดไป

ในพระปรมาภิไธยของสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ขออวยพรให้บัณฑิตใหม่เข้มแข็งสมบูรณ์ ด้วยกำลังกาย กำลังใจ และกำลังปัญญา สามารถปฏิบัติหน้าที่การงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อความสำเร็จและความเจริญมั่นคงในชีวิต และขอให้ทุกๆ ท่านที่มาชุมนุมพร้อมกันในพิธีนี้ มีความผาสุกสวัสดิ์โดยทั่วกัน